

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

59. An si quis recitet cum socio privatim, vel in Choro, teneatur audire partem socij? Et quid, si aliquis suam partem canit, & percipere non potest, quam alius Chorus canit, quamvis attendat, an ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Affirmativè respondet Pellizzarius in Man. Pral. tom. 1. tract. 5. cap. 8. sect. 2. n. 91. ubi sic ait: Ad satisfaciendum obligationi divini Officii Religiosum, qui per se solum recitat omnes Psalmos Officii 9. Lectionum, & postea ab alio ad hunc finem vocato audit omnes 9. Lectiones. Ducor, quòd quoad partem Matutini, consistentem in Lectionibus, dici potest Religiosum communicare cum socio, audienti Lectiones ab eo; & aliis non est opus, quod talis communicatio fiat in toto Matutino: præterquam quòd dici potest non requiri, vt in præsentì materia communicatio sit mutua stante doctrina Diana p. 2.

Unde in res. 6. secus dicendum puto in casu, quo duo Religiosi recitent simul Psalmos Matutini alternatim, & postea 9. omnes Lectiones illius audiant à tertio vocato ad hunc effectum: hoc enim esset recitatio Officii in tertium (vt dicunt), ac si tres Religiosi simul Officium recitantes, tres veluti Choros efficerent, quolibet illorum proprium versiculum sigillatim dicente alternatim; cum Doctores communiter negant, posse fieri, vt colligitur ex Azorio part. 1. lib. 10. c. 7. quæst. 9. & alioqui 9. Lectiones sunt materia gravis. Puto itam satisfacere Religiosum, si recitans Officium cum alio, in decursu recitationis Psalmos aliquos solus recitet; sicut & omnes Lectiones, Hymnos, ac Responsoria alias cum socio recitans, maiorem partem Psalmorum solus recitet: nam singuli Psalmi sunt singule orationes, & non repugnat, Officium vultum dici partim recitati cù socio alternatim, partim solum, vt patet. Quòd si in Choro recitentur omnes novem lectiones Matutini ab eis, qui alioqui nullo modo canunt Psalmos: reliqui interefferentes Choro qui recitant Psalmos, dici possunt non satisfacere lue obligationi, cum, data hypothefi, recitantes Matutini Lectiones, non possint dici communicare cum aliis Choralibus: quanquam, admiffa doctrina Diana, supra data, contrarium non improbabiler possit sustineri, vt consideranti patebit. Hæc Pellizzarius Et pro casu posito in titulo Resolutionis, facit etiam id quod, me citato docet Petrus de Horis Canonice. c. 8. ubi. 1. n. 5. nempe, in recitatione privata, posse vnum dicere omnes Lectiones.

1. Nec obstat dicere, quòd Reginaldus tom. 2. l. 1. §. 1. 2. l. 6. dub. 3. protop. 4. asserat, recitantem cum socio debere ab eo audiri: sed in nostro casu, qui dixit 9. Lectiones, non auditur Psalmos ab alio recitatos: ergo. Respondo, quòd Reginaldus loquitur de socio obligato ad recitandum Officium. Quòd autem recitans Officium cum socio, qui non tenetur illud recitare satisfaciendi obligationi suæ, certum est, & docet Suarez de Relig. tom. 2. l. 4. c. 12. n. 6. Layman l. 4. tr. 1. c. 5. n. 8. Filhoc tom. 3. n. 23. c. 7. n. 24. 1. & alij. Ergo, &c. Et hæc dicta sufficiunt in defensionem opinionis P. Pellizzarii. 2. Sed his non obstantibus, ego puto non satisfacere præcepto, si quis recitet medietatem Matutini, & aliam medietatem audiat à socio; vel, si recitet integram Matutinum, & Laudes, & postea audiat Horas, & reliqua à sociam ex tali casu, nec physicè, nec moraliter videtur recitare illas medietates Officii, sed tantum audire: ergo non satisfaciunt præcepto, quòd imponit recitare, & non audire Officium. Nec militat eadem ratio in recitatione, quæ alternatim more solito efficitur cum socio: nam tunc moraliter vnus socius dicitur recitare partem alterius socii: nam vnus quilibet eorum participat in recitatione, v.g. vnus Psalmum, vnus Horæ, &c. Sed in casu proposito, vnus socius vnus dicit neque physicè, neque moraliter participat in recitatione alterius socii, sed tantum illi audit: ergo, &c. Vide tamen, si saltem hoc esset admittendum, si, vt quis recitaret Vesperas, dicendo vnum integrum Psalmum, & alius socius alterum Psalmum: nam casus iste non videtur similis supradictis. Sed ego de omni-

bus idem sententiam vti debemus priuilegio recitandi cum socio, prout concedit, & admittit consuetudo Ecclesiæ.

RESOL. LVIII.

An qui privatim diuinum Officium persoluunt, debeant alternatim lectiones recitare, vel satisfaciant, si vnus tantum illas recitet, & alter socius tantum audiat? Ex p. 2. tr. 12. Res. 12.

§. 1. **A**lternatim dictas lectiones recitandas esse, videtur docere Azorius p. 2. l. 10. c. 7. q. 9. 2. Sed contrarium facientem non audeo reprobare Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 24. dub. 1. n. 4. ubi ita asserit: Quando rez. an dos yntos, no han menester dezir ambos las Antiphonas, como se dixen en el coro, que basta, que vno de los dos las diga, en el dezir las lecciones, dize Azor, que ha de dezir cada vno la suya, otros las dizen, quòd la de vn Noiturno, y otro las de otro, y es mejor manera de dezir, otras vezes las dize todas el, que lee mejor de los dos, o es mas moço: y no me parece, que esto se pueda conuenar, que assi lo veo en costumbre.

Sup. contentio in hac Res. lege doctrina præcedentis Res. per totam, & signanter in fine §. 1.

RESOL. LIX.

An si quis recitet cum socio privatim, vel in Choro, teneatur audire partem socii? Et quid si aliquis suam partem canit, & percipere non potest, quam alius Chorus canit, quamvis attendat, an satisfaciatur obligationi Chori, & possit distributiones integras percipere? Et in dicto casu, an quis debeat privatim supplere, quod non percepit? Et quid de surdo, qui alios canentes in Choro non intelligit, nec eos sequi potest? Et tandem quaeritur, an qui cum vnâ notabili abscissione syllabarum ita profert verba, vt tamen retineant suam significationem, adimpleat præceptum? Et quid de socio cum tali Officium persolvente? Ex p. 7. tr. 11. & Misc. 2. Res. 6.

Sup. prima diffie. huius tituli, in Res. fol. seq. & supra cx Res. fol. 33. lege doctrinam à §. 2. vsque ad §. Nec, & si gnater prope finem dicti §. 2.

§. 1. **N**egatiuè respondet Ioannes Caramuel in Regulam D. Benedicti, d. spm. 108. num. 1383. conclus. 5. ubi sic ait: Nemo tenetur aufcultare socium; sed suos quisque verus correcte legere, & non incipere antequam alter desierit. Ita Syluius in 2. 2. quæst. 82. artic. 13. conclus. 5. Ratio est manifesta, Nullum est præceptum de aufcultatione: atqui vbi non est lex, nulla est obligatio: ergo nemo tenetur aufcultare socium; sed expectare. Quòd si non expectet, peccabit mortaliter, aut venialiter iuxta materiam quantitatem Ita ille.

Sup. hac in oblatione supra in fine Res. 70.

2. Sed opinio contraria est communis & idèd Castus Palaus tom. 1. tractat. 1. disput. 2. punct. 3. num. 7. sic ait: Si autem cum socio recites debes ita proferte verba, vt ipsa socius audiat, si ipse obligatus est recitare, aliàs præcepto non satisfaciunt, & e contra ipse socius ita debet proferte verba, vt tu illa percipias, sin minus præcepto non facies satis. Quia oratio alterius in tantum potest esse tibi communis, in quantum illum percipis, Quia auditus loco prolationis succedit, ideòque dicitur recitare quæ socius recitat, quia illum audis. Et disputat. 3. punct. 4. num. 6. ita asserit. Sed quid si tuam partem caneres, & percipere non posses, quam alius Chorus canit, satisfaciendæ obligationi Chori, vt posses distributiones integras percipere.

Sup. hoc supra in Res. 33. §. 2. cursum ad lin. 4. & in §. Sed non.

ante mediū
& in seq.
nor seq. hu-
ius Ref.

3. Respondeo te satisfacere, postēque distribu-
tiones recipere modō postea priuatim suppleas; quæ
non percepisti: quia per te non stetit quominus per-
ciperes, & cum aliis in recitatione communicares.
Sic Nauarus, de orat. cap. 11. num. 41. Monet, de
distrib. 2. part. quest. 2. num. 47. Suarez lib. 4. cap. 30.
num. 15. Bonacina disput. 1. quest. 3. punct. 2. §. 1.
numer. 20. Quod autem debeas priuatim supplere,
quæ non percepisti conuincit hæc ratio: quia par-
tem, quam non percipis, non potes dici recitasse;
quia sola perceptione, seu auditione, tuam efficere
potēs: at non recitans officium Diuinum priuatur
omnibus distributionibus etiam si choro intersit ex
Bulla Pij V. Ergo. Ex qua doctrina Palai commu-
niter à Doctoribus ut dixi recepta, qui non audit par-
tem socij, non perfoluit integrum officium; Di-
cendum est igitur quod ad satisfactionem Præcepti
requiritur ut socij recitationem audias cum eam fa-
cere posses, quia nomine tui facit? Vide Trullench.
in Decalog. tom. 1. lib. 1. cap. 7. dub. 16. numer. 6. &
Suarez, Lilius, Azorius, Filiucium & alios pe-
nes ipsum; qui omnes asserunt non satisfacere so-
cium præcepto persoluendi Horas Canonicas, si non
audit partem alterius socij. Sed an ille satisfaciat qui
suam partem recitat, sed alteram, quam alter Cho-
rus recitat, non potest percipere quamuis attendat:
Respondeo affirmatiuè. Ita Sa, verbo hora Cano-
nica. Suarez sup. cap. 28. num. 15. loquens de Surdo,
qui alios canentes in Choro non intelligit, nec eos
sequi potest: Pasqualigus noster in Decis. moral.
num. 2. & sequent. cum Trullench. de obligat. assist.
in Choro dubio 3. num. 21. est contra Bonacinam,
sup. num. 20. Ratio est, quia verè dicitur assistere in
Choro, & communicare suam partem aliis, neque
per ipsum stetit, quin versiculos à sociis recitados
audiret, & illam partem suam efficeret, conditio
enim censetur adimpleta, quando non stat per eum,
qui eam adimplere debet, regula, cum non stat de
reg. iuris in 6. sufficit tamen ut in hoc casu in con-
silio audiat, & percipiat quod possit: tenetur tamen
pars Chori tacens attendere, & facere quod possit, ut
audiat, & aliam partem faciat suam; si autem non
attendat, non facit aliam partem suam, nec satisfacit
sua obligationi circa Chorum.

Sup. hoc su-
pra in Ref.
50. §. 1. & le-
ge etiã ali-
§. eius primæ
not.

4. Non desinam tamen hic adnotare Caramue-
lem ubi supra conclus. 2. docere, quod qui cum no-
tabili abscissione syllabarum ita profert verba ut ta-
men retineant suam significacionem, adimplet præ-
ceptum quo ad substantiam, & solum peccat in alio
quo accidenti: ac ideo ut plurimum venialiter; Et
addit postea conclusio 4. Socium cum tali officium
diuinum persoluentem satisfacere etiam præcepto,
& peccare tantum venialiter.

Sup. hoc in
Ref. annot.
præterita. §.
2. ad lin. 4.

RESOL. LX.

An qui cum socio priuatim, vel publice recitat, te-
neatur audire partem socij?
Ex quo deducitur, an teneatur se audire, cum solus
quis recitat?
Et an surdus satisfaciat præcepto dicendi Officium
Diuinum, si recitat cum socio, quem non audit?
Ex p. 1. tr. 1. & Misc. 1. Ref. 6.

Sup. hoc in §. 1.
Ref. præteri-
ta. & supra
ex Ref. 33. Je-
ge §. 1. vique
ad §. Nec, &
signanter
prope finem
dicit §. 2.

1. Causa passim accidit, & affirmatiuè olim
respondi contra meum Caramuelem, nunc
ipse in Theologia fundamentali fundam. 35. §. 10.
ge §. 1. vique n. MXXVII. iterum negatiuam sententiam contra
me conatur firmare.
2. Primò, ait ipse, Non tenetur Sacerdos re-
citare suam partem cum interna attentione; ergo

neque tenebitur audire socij partem cum interna at-
tentione: Ergo non tenebitur auscultare.

3. Secundo, nemo tenetur se audire cum solus
legit; ergo neque duo tenentur se audire cum simul
recitant. Pater, quia cum conceditur ut legant si-
mul, non imponitur eis noua obligatio, qua antea
carebant; Sed indulgetur ut labor, & onus diuida-
tur. Ergo vel se debet audire, qui priuatim recitat,
aut qui cum socio recitat non tenebitur audire so-
cium. Ita Caramuel.

4. Ingeniosa sunt hæc, sed contra communem
sententiam Doctorum, & contra praxim omnium
Sacerdotum; Et idè amicissimus, & doctus Pater
Nicolaus Baldelli in Theol. moral. tom. 2. lib. 3. disp. 33.
n. 15. & 16. sic asserit, Non est contra integritatem
horarum Canonicarum, si quis alternis versibus
cum socio recitet, dummodo audiat, quod recita-
tur à socio: Nam sicut societas aliorum bonorum
hoc habet ex propria ratione, ut bona ipsa super
quibus contrahitur, euadant communia vtrique so-
cio lib. 1. §. in societate ff. pro socio, ita & societas in
recitando officio, recitationem seu partem vnius fa-
cit communem etiam alteri, & sic vterque censetur
integre recitare.

5. Dixi autem, recitationem quæ fit cum socio
alternis versibus, non esse contra integritatem offi-
cij, si socius audiat partem socij, quia societas recita-
tionis solum inuitur quo ad recitationem audi-
bilem; eiusque communicatio solum comple-
tur per additionem, & ideo si pars quam recitat
socius non audiat ab altero, ut certe non
audiat quando Socius suam partem submisit re-
citat, non fit illi communis. Et quemadmo-
dum si vterque recitaret ita submisit ut non audiret
se inuicem, verè societas ex parte vtriusque
esset nulla, & perinde esset ac si vterque recitaret
solus, & per se suam medietatem independentem à
socio; Ita & si tantummodo alter submisit recitet,
verè societas ex parte illius est nulla, nec suam re-
citationem communicat alteri; sed sibi retinet totam,
quamvis nulliter, & inuuliter. Atque hoc
modo, qui adhibet socium, eumque audit, sed ipse
per se submisit recitat, & non audiat à socio, in-
tegrè recitat quantum est ex se, & obligationi sa-
tisfacit, cum per se recitet suos versus, & per addi-
tionem communiter in versibus illius, dum illos
non audit, atque ita socius non satisfaciat ex parte
sua.

6. Ita optimè Baldellus, cui adde Suarez, de ho-
ris Canon. cap. 12. num. 6. & 7. Bonacinam cap. 33.
punct. 2. num. 16. Caltrum Palaum tom. 2. tract. 7.
disput. 2. punct. 3. num. 7. Escobar à Corro de horis
Canon. questio. 4. §. cum socio num. 62. Monctum
de distrib. questio. 2. num. 24. Sanchez in epist.
l. 7. cap. 2. dub. 11. num. 1. Paulum de hor. Can. lib. 1.
quest. 175. Leandrum de præcep. Ecclesia tit. 7. disp. 1.
quest. 57.

7. Dico itaque, quod quando cum socio recitas,
debes ita proferte verba, ut ipsa socius audiat, si ip-
se obligatus est recitare, alias præcepto non satisfaciet,
& à contra ipse socius ita debet verba proferte,
ut tu illa percipias, si minus præcepto non facies
satis. Quia oratio alterius tantum potest esse tibi
communis in quantum illam percipis. Quia auditis
loco prolationis succedit; Ideoque dicentis recitatis,
quæ socius recitat, quia illum audis.

8. Quæ omnia militant in recitatione, quæ fit
in Choro, & quidem ex opinione doctissimi Caramue-
leis duo absurda sequerentur.

9. Primò quod quis satisfaceret præcepto per-
soluendi horas Canonicas, dicendo tantum medie-
tatem officij, nam ipse tantum medietatem officij
recitaret